

Finská puška M/28-30

Většina evropských národů dodnes vnímá druhou světovou válku jako jeden konflikt proti nacistickému Německu a jeho spojencům. Jinak je tomu ve Finsku, které vedlo dvě války proti Sovětskému svazu a krátkou válku proti svému bývalému spojenci, třetí říši. Malý statečný národ získal pro svou zemi samostatnost na Rusku v roce 1918.

Testovaná puška M/28-30. Pažba odpovídá pušce M/27.

Finské ozbrojené síly se zpočátku opíraly především o carskou výzbroj. Základní zbraň jednotlivce byla opakovačka Mosin-Nagant model 1891, zavedená (později s novou hlavní) jako M/91. Finsko jich zdědilo několik set tisíc v různé kvalitě a brzy přestaly vyhovovat. Stát s malým obranným rozpočtem však musel vystačit s jakoukoliv výzbrojí. Výhrady byly zejména k přesnosti střelby a výškové regulaci hledí podle vzdálenosti střelby v ruských aršinech.

Finsko se nejprve vydalo cestou úprav ruských pušek a postupně přijalo několik modelů evoluce původní carské pušky pro armádu i gardu, která vyvrcholila společným vzorem M/39. Armádní pušky M/27 vznikaly v letech 1927–1940 u firmy Tikkakoski (Tikka) a v letech 1932, 1934 a 1935 u VKT (Valtion Kirvataritehdas). Celková produkce dosáhla zhruba 56 000.

Nakonec došlo k dohodě na stejné pušce pro armádu i občanskou gardu, jež dala vzniknout modelu M/39. Nové

M/39 sloužily vedle starších vzorů v obou válkách proti SSSR, ale v armádě byla stále nejpočetnější stará M/91.

Občanská garda a její pušky

Země kromě pravidelné armády buďtovala dobrovolné zálohy zvané *Suojeluskunta*. Příslušníci této občanské gardy byli dobrovolníci, cvičící o víkendech taktickou a střeleckou přípravu. Stejně jako armádě jim nevyhovovaly pušky modelu 1891, nespokojenost panovala i s pro ni vylepšenými puškami M/24 a M/28. Stále nevyhovovala především přesnost, jelikož garda se výrazně zaměřovala na výcvik přesné a efektivní střelby v podmínkách přečíslení nepřítelem.

V občanské gardě se vycvičil i legendární odstřelovač Simo Häyhä. Začínal tam s puškou M/91 vyrobenou pro carskou armádu v americké firmě Westinghouse, ale později snad dostal pušku vyvinutou právě pro *Suojeluskunta*, model M/28-30. Pravděpodobněji však měl přidělenou nepatrně odlišnou zbraň ze zhruba 2000 pušek M/28 dodatečně upravených na standard M/28-30, které se obvykle označují M/28-28/30.

Gardisté měli proti obyčejným vojákům jednu výsadu a zároveň povinnost. Výrobu své pušky M/28-30 v manufaktuře civilní gardy Sako si totiž z větší části financovali sami. Zbraně jim sice nepat-

Pouzdro závěru s odřezovaným carským orlem na horní ploše. Hlaveň je z produkce Sako s odpovídajícím logem, rokem výroby a značkou gardy.